

OBSAH

1	Předmět, metoda a hlavní úkoly ekonomiky práce v období intenzifikace ekonomiky	6
1.1	Předmět zkoumání ekonomiky práce jako profilové vědní disciplíny věd o práci a její vývoj	7
1.2	Metody zkoumání ekonomiky práce a vztah ekonomiky práce k ostatním vědním disciplínám	11
1.3	Hlavní úkoly ekonomiky práce jako nástroje aktivizace lidského činitele z hlediska požadavků urychlení sociálního a ekonomického rozvoje společnosti	13
1.3.1	Obecné tendence rozvoje společnosti do r. 2000 a jejich vliv na oblast vynakládání společenské práce	15
1.3.2	Konkretizace úkolů ekonomiky práce z hlediska potřeb budoucího vývoje a způsoby jejich řešení	19
2	Aktivizace lidského faktoru	23
2.1	Sociální a psychologické aspekty ekonomiky práce a vědecké organizace práce	23
2.2	Koncepce lidského faktoru v ekonomice	27
2.3	Vědeckotechnický rozvoj a lidský faktor	30
2.4	Podmínky aktivizace lidského faktoru	35
2.5	Vedoucí pracovník a pracovní kolektiv v podmínkách přestavby	38
2.6	Rozborová a expertizní činnost v oblasti aktivizace lidského faktoru v hospodářské organizaci	42
3	Pracovní zdroje, pracovní síly a produktivita práce	46
3.1	Vymezení pracovních zdrojů a pracovních sil	46
3.2	Reprodukce pracovních zdrojů a pracovních sil	50
3.3	Strukturální charakteristiky pracovních sil	53
3.4	Základní otázky plánování práce	62
3.5	Produktivita práce, pojem produktivity práce a činitele její úrovně a růstu	65
3.6	Měření úrovně produktivity práce	71
3.7	Zkoumání dynamiky produktivity práce	77
3.8	Základní otázky plánování produktivity práce	80
4	Hmotná stimulace pracovníků a pracovních kolektivů v systému řízení	83
4.1	Mzda jako realizace zákona rozdělování podle práce za socialismu a její stimulační funkce	83
4.2	Funkce mzdy a hmotné zainteresovanosti v období přechodu k intenzivnímu rozvoji ekonomiky a její odraz v přestavbě ekonomického mechanismu	87
4.3	Soustava odměňování	89
4.4	Aktuální úkoly ve zvyšování účinnosti systému odměňování jako součásti přestavby ekonomického mechanismu v 9. pětiletce	94
4.5	Mzdové formy	96
4.5.1	Základní mzdové formy	98
4.5.1.1	Soustava pobídkových základních mzdových forem	100

4.5.2	Doplňkové (navazující) mzdové formy	110
4.5.3	Kolektivní mzda	116
4.5.4	Problematika efektivnosti mzdových forem	117
4.6	System regulace mezd v podnikové sféře a jeho vývoj	120
4.7	Funkce systému regulace mzdových prostředků a jeho úloha ve stimulaci intenzifikačních procesů v podniku	124
4.8	Hlavní principy regulace mezd v přestavbě hospodářského mechanismu po roce 1990	126
5	Vědecká organizace práce	132
5.1	Obsah a úkoly vědecké organizace práce	132
5.2	Oblasti vědecké organizace práce	134
5.2.1	Dělba práce a kooperace	135
5.2.1.1	Podstata dělby práce a kooperace	135
5.2.1.2	Formy dělby práce a kooperace ve výrobní jednotce	136
5.2.1.3	Požadavky kladené na dělbu práce a kooperaci	137
5.2.1.4	Směry zdokonalování dělby práce a kooperace	138
5.2.2	Organizace pracovních postupů a pracovišť	143
5.2.2.1	Uplatňování racionálních pracovních postupů	143
5.2.2.2	Pracoviště, jeho organizace a obsluha	145
5.2.3	Pracovní prostředí	146
5.2.3.1	Fyzikální faktory pracovního prostředí	147
5.2.3.2	Psychologické a sociální faktory pracovního prostředí	151
5.2.3.3	Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci	151
5.2.4	Organizace pracovní doby	153
5.2.4.1	Rozvrhy pracovní doby	153
5.2.4.2	Režim práce a odpočinku v rámci směny	154
5.2.5	Normování práce	155
5.2.5.1	Podstata, funkce a význam normování práce	155
5.2.5.2	Soustava norem spotřeby práce	156
5.2.5.3	Výkonové normy	157
5.2.5.4	Normy obsazení	158
5.2.5.5	Normy počtu pracovníků	159
5.2.5.6	Normy pracnosti	160
5.3	Vědecká organizace práce u vybraných činností	161
5.3.1	Vědecká organizace práce v pomocných a obslužných procesech	161
5.3.1.1	Zvláštnosti vědecké organizace práce v pomocných a obslužných procesech	161
5.3.1.2	Způsoby organizace obsluhy	162
5.3.1.3	Organizace práce v údržbě	162
5.3.1.4	Organizace práce při hospodaření s nářadím	163
5.3.1.5	Organizace práce při seřizování strojů	164
5.3.1.6	Organizace práce při manipulaci s materiálem	164
5.3.1.7	Organizace práce při kontrole jakosti	165
5.3.1.8	Organizace práce v komplexní péči o pracovníky	165
5.3.2	Vědecká organizace práce technickohospodářských pracovníků	166
5.3.2.1	Zvláštnosti vědecké organizace práce technicko-hospodářských pracovníků	166
5.3.2.2	Volba racionálních pracovních postupů a vhodných forem dělby a kooperace práce	166

5.3.2.3	Racionalizace informačního a písemného styku	167
5.3.2.4	Zlepšování vybavenosti pracovišť	168
5.3.2.5	Plánování práce technickohospodářských pracovníků	168
5.3.2.6	Normování práce technickohospodářských pracovníků	169
5.3.2.7	Organizace práce vedoucích pracovníků	169
5.4	Požadavky na vědeckou organizaci práce v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu	171
5.4.1	Úkoly vědecké organizace práce při realizaci přestavby hospodářského mechanismu	171
5.4.2	Vývoj problémů vědecké organizace práce v dalších letech	172
6	Sociální rozvoj	173
6.1	Sociální sféra a pojetí sociálního rozvoje	173
6.2	Sociální politika	176
6.3	Hlavní směry sociálního rozvoje v ČSSR	182
6.4	Vybrané problémy sociálního rozvoje pracovního kolektivu socialistické organizace	184
	Literatura	190